

2. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a
„VITÉZ LÁSZLÓ ÉS VITÉZ LÁSZLÓ-JÁTÉK”
Magyar Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:
Láposi Terka (Korngut-Kemény Alapítvány)

Debrecen, 2020. július 1.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Magyar Bábjátékos Egyesület
Korngut-Kemény Alapítvány
Magyar Bábművészek Szövetsége

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Galuska László (Magyar Bábjátékos Egyesület)
Levelezési cím: 6000 Kecskemét, Tácsics Mihály utca 14. II/10.
Telefonszám: 06-30-920-7489
E-mail cím: galuska.laszlo@pk.uni-neumann.hu

Név: Láposi Terka (Korngut-Kemény Alapítvány)
Levelezési cím: 4026 Debrecen, Mester utca 3-5. 9/49.
Telefonszám: 06-20-263-1900
E-mail cím: lapositerka@gmail.com

Név: Asbóth Anikó (Magyar Bábművészek Szövetsége)
Levelezési cím: 4026 Debrecen, Kálvin tér 13.
Telefonszám: 06-20-438-2531
E-mail: asboth.aniko@vojtinababszinhaz.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Vitéz László és Vitéz László-játék**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

āgrár- és élelmiszergazdaság	Egészség és életmód	Épített környezet
īpari és mőszeri megoldások	Kulturális örökség	Sport
térnészeti környezet	turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti értéket tartalmazó értéktár megnevezése: **EMMI Ágazati Értéktár**

4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Vitéz Lászlónak és a történeteit megjelenítő játékoknak helye van a Nemzeti Értékek tárházában.

Vitéz László alakja a történelmi rendszereken és korszakokon átívelő, minden kataklizmát túlélő, folyamatos jelenvalóságot hirdető, élő elevenség megtestesítője. A nemzeti kontinuitás képviselője, aki mindenkor képes felülkerekedni a halálon és legyőzni ellenségeit, még ha maga az ördög is az. Életkortól és történelmi korszakoktól függetlenül mintát

ad a mindennapi hőssé válásához.

Vitéz László mint a vásári játék magyar főhőse a 20. században Kemény Henrik zseniális játéka és 80 évig tartó folyamatos jelenléte által megkerülhetetlen jelenséggé vált. **Vitéz László ikonikus alakja beivódott mind a populáris, mind a magas kultúrába, és az általa képviselt attitűdök lényeges mintázatokat képesek kialakítani már kisgyermekkor-tól fogva. A Vitéz László-bábu, mely csúcsos, piros sapkát, piros felsőt és alsót, lábán fekete csizmát visel, pirosposzsgás arcával, vérbő piros, hegyes orrával megkérdőjelezhetetlen identitáseleme a magyar kultúrának.**

Az elmúlt három évszázadban majd' minden európai nemzetnek megszületett a mutatványos hagyományaikban a nemzeti karaktereket sűrítetten képviselő bábfigurája. Az európai mutatványosok legnépszerűbb „sztárjainak” (Pulcinellától Petruskán, Punchon és Kasperlen át Karagözözig), a karakter összes oldalági rokonának bemutatása csaknem lehetetlen, viszont ezek egymásnak egyenes ági leszármazottjai. A magyar népi hős neve Vitéz László, ő a vásári bábjáték főhőse.

Alapvető karakterjegyei: konok, szívós, jó emberismerő, kicsit lusta, nagydumás, leleményes, falánk, nagyszájú, „ki ha én nem” virtuskodó, megvan a magához való esze, talpraesett, célirányosan cselekvő, a szorongatott helyzetek kényszeréből mindig kivágja magát, segítőkész (a felmért helyzetek után módjával), korlátlan verekedőkedvvel rendelkező, furfangos, csintalan, kamaszosan csibész, saját érdekeinek érvényesítésében gyors helyzetfelismerő, dinamikus problémamegoldó. Központi figuraként minduntalan kulminálja a cselekvést és karakterének territóriumában tartja társait, ellenfeleit. Körülötte zajlik, kavarog az élet.

A bábhős Vitéz László a nevetetés nagymestere, aki **nézőivel (életkortól függetlenül) az élet misztériumának mélységeit járhatja be.** Az egyik legnépszerűbb Vitéz László-játékban, az *Elátkozott malomban*, amelyet id. Kemény Henrik jegyzett le az 1920-as években, a főszereplő két szellem- és halálalakon túl három ördöggel, köztük a pokol királyával is elbánik, ráadásul úgy, hogy „egy mindenki által ismert konyhai tárgy (palacsintasütő), a valóság egy részlete végez a pokol erőivel” (Veres András 2008). A malmot előzőnlő túlvilági lények „a lét örök körforgását akasztják meg”, Vitéz László pedig megtisztítja tőlük a világot. Az előadás szűk egy órájában így sejlik fel az élet-halál misztériuma, s a darab így válik misztériumjátékká. Vitéz Lászlónak be kell vinnie a malomba és meg kell örölnie egy zsák búzát, e feladat végrehajtása közben pedig meg kell küzdenie az egyre-másra felbukkanó ördögökkel, szellemekkel, halálalakokkal. Vitéz László közönségét abban erősíti meg, hogy az ördög (a gonosz megtestesítője) a leghétköznapibb módon legyőzhető, véges létünk határain átlépő cselekedetei pedig segítenek szembenézni az elfojtott félelmeinkkel. Ő, az egyszerű emberek Faustja és Don Juanja ezáltal fölébe is kerekedik az európai dráma- és operatörténet kiemelt helyét elfoglaló társainak, hiszen a sütnivalóját a palacsintasütőjében hordozó, sőt gyakran bugrisnak tetsző Vitéz László legyőzi a rosszat és a halált, és minden bohózzati szerepvállalása ellenére a színház egyik legmerészebb, legszélsőségesebb alakjává válik.

Kemény Henrik nyolc évtizedes tevékenységének és a vásári bábjáték hagyományát továbbvivő, művészi profizmusra emelő mai bábosoknak köszönhetően „a piros sipkás” ma eleve nebb, mint valaha. „**Napjainkban egyre kevesebb ilyen egyértelmű szimbólum létezik (nemcsak a színházban), ezért kell tudatosan vigyázni rá és beszélni róla**” (Veres András 2008).

A ma Vitéz László-játékot játszó több mint egy tucat hazai bábos Kemény Henrik emlékének és az általa használt stíluselemeknek, színházi eszközöknek mély tisztelettel adózva, azokat részben megtartva, a figurát a maguk képére formálva, az idők változására érzékenyen reagálva, önreflektív módon viszi tovább a tradíciót. Napjaink Vitéz László-játékosai a hagyományörzést éppúgy feladatuknak tekintik, mint a mához igazított, de jelentős múlttal rendelkező formákat. Az elmúlt évtizedben, Kemény Henrik halála óta a Vitéz László-játékok jórészt a Kemény Henrik által átörökített játékhagyomány vonzáskörzetében, attól teljesen el nem szakadva foglalnak helyet a kulturális emlékezetben.

5. Indoklás a Magyar Értéktárba történő felvétel mellett, kitérve a nemzeti érték országos jelentőségének bemutatására

A Vitéz László-játék kikristályosodott jellegzetességei

Székely György bábtörténeti tanulmányából kiderül, hogy a vásári mutatványosok az 1820-as évektől tűntek fel a Városligetben, a '30-as évektől a Városmajorban, a '40-es években a mai Rákóczi út és a Múzeum körút kereszteződésénél levő Fűvészkertben, majd a 20. század elejétől a Népligetben. A hazai vásári bábosok közül két család bábu maradt meg szinte teljes egészében: a Hincz és a Korngut-Kemény családé. A Hincz család a Városligetben (1926-1953 között), a Korngut-Kemény család a Népligetben (1927-1953) működtette báb-színházát.

A vásári bábosok elébe mennek közönségüknek, a színház falain kívül viszik művészetüket, leginkább nem épített térben tartják meg előadásait. Akármilyen feltételek között képesek sikerre vinni a színház, a játék misztériumát, mindenhol és mindenkor életet fakasztanak, maguk felállított paravánjaikon, színpadjaikon, porondjaikon, magukra szerelt házikókon ők az optikai gyújtópontok, az ős-játékosok. Játékaikban egy kézbe és kézre gyűjtik a földi lét egy darabját, mindig legyőzik az „öskomédiást”, az ördögöt s a halált.

Drámai műfajként a vásári bábjáték a cselekményt olyan konfliktusok és bonyodalmak köré helyezi, amelyek igazolják az ember létezését, optimizmusát, találékonyságát. A játékprogram adott: a bábos minél rövidebb idő alatt oldja fel a néző önnön határait, nevetésre ingerelje, és aktív kommunikációt kezdjen vele. A bábos, a bábu és a néző együttműködése úgy alakuljon, hogy a bábos mint marginális figura, mint alakító, egy láthatatlan hidat képezzen bábja és az önfeledten kacagó, a játékba kiabáló néző között. **A vásári bábjáték a túlradó életerő princípiuma. A test bosszúja a szellem felett, a kisember bosszúja a hatalmasok felett, az ember bosszúja a halál felett. Belső ösztöneink tükre.**

A Vitéz László-játék áthagyományozásának alkotástechnikája

Kemény Henrik tradícióhoz való ragaszkodása és napjaink vásári bábosainak alkotástechnikája között az elmúlt évtizedekben lényeges összefüggés alakult ki.

Kemény Henrik a múlthoz fűződő viszonyából merítette jelenének és abban önmaga meghatározásának alkotóelemeit, ez adott támpontokat a tevékenységeihez, döntéseihez, oda „lépett vissza” önreflexióiban is. A méltóképpen emlékezni és felejteni tudás éles és ellentmondásos kettősségét fejlesztette ki magában. Azonosulást a családi, a lokális, a megélt történelem emlékeivel. Művészi életútja a tudatos ragaszkodásáról ismert: a vásári bábjátékért való elkötelezettségéről, a kesztyűjáték virtuozitásáért való folyamatos professzióról.

Kemény Henrik sugározta azt az attitűdöt és éltető esszenciát, melyet azóta követői eleven-séggel működtetnek, tudniillik azt, hogy a **Vitéz László-történeteket** megelevenítő vásári műfaj létének fontos jellemzője a hagyományainkból való építkezés, mely egészen az őshagyományaink mélységeiből merít. Akárcsak mi, magyarok, a mi Vitéz Lászlónk is, a legősibb gyökerekig nyúl vissza. Nem bajlódik háziúrral, csendőrrel, egyenest a legnagyobb rangú ellenféllel, a Halállal, a szellemekkel és ördögökkel küzd e profán misztériumjátékban. **Ő a lázadó kamaszhős, akinek csak mitikus nagymamucikája van, aki rejtett származású, mint a félistenek, mint a többi határvédő őrszellem, akiben szinte a rettenthetetlen fanyűvő Fehérlófia ölt alakot.** E tekintetben pedig az a tény hangsúlyozandó, hogy a báb és a bábos egyenrangú társként, vitathatatlanul önazonos módon érhető tetten Vitéz László karakterében. Ez akkor is így működik, ha kisgyermek kezén kel életre a figura, vagy gyermekkorú néző kacag a történetet látva. Vitéz László-játékaink szubjektuma és objektuma közös jeleket teremtve olyan egységet alkot, ahol a bábosnak (akár gyermekbábos is az!) a főhőssel való azonosulása kétségtelen.

Fontos hangsúlyozni a **Vitéz László vásári játékunk örökérvényű, meg nem szűnő hatásmechanizmusában a néző és a színpadi cselekmény egymásra hatását**, azt, hogy függetlenül a társadalmi helyzettől, családi viszonyoktól, vidéktől, várostól, életkortól, a játék generációról generációra haladva működik. Képes immár másfél század óta úgy hatni, hogy sok más tartalmán túl beteljesíti a művészet tökéletes demokratikus jellegét és funkcióját.

Napjaink vásári bábosai erre az azonosulásra, a bábbal való egylényegűségre teszik saját hangsúlyaikat, a bábu és a bábos teljes szimbiózisát teremtik meg. Ez az egyik lényeges specifikuma e bábjátékos műfajnak. Ez cseng össze azzal az alaptétellel is, hogy már a **kisgyermek is modellként tekint a figurára, örömét leli Vitéz Lászlóban**, mivel annak lényege a személyiség tudattalan rétegeit érinti, azokra az ősi mintákra, kollektív tudatra és közösen, közösségekben megélt élményekre, kapcsolati mintázatokra (archetípusokra) utal, melyek generációkon keresztül ismétlődnek, akárcsak a népmeséink szimbólumvilágában megjelenő hősök.

E játékforma sorsának alakulása hű tükre lett az egész magyar 19. század vége, 20. századi sorsregénynek is, tudniillik Kemény Henrik és családja életútjának: kitérő Amerikába, hazatalálás, asszimiláció, munkaszolgálat, kisajátítás, konszolidáció, tűrés, tiltás, támogatás, kiteljesedés.

A tradicionális vásári bábműfaj megőrzése mellett **Kemény Henrik tisztán fogalmazott, virtuóz játékával beemelte a nemzetközi, világszínházi szcénába Vitéz László figuráját.** Ezzel vált teljessé a nemzeti hősök sora a nemzetközi porondon. A világ Kemény Henrik kezein ismerte meg Vitéz Lászlót. Az európai államok hatalmi terjeszkedése, politikai rendszerek többszörös összeomlása, veszedelmes ideológiák történelemalakító szerepe, katasztrófák, gazdasági válságok, tömegméretű elszegényedés társadalmi, történelmi kontextusában kap erős kontúrt **Vitéz László figurája**, aki önmagába sűríti a térbeli-időbeli, a részegész, az ok-okozati tendenciák szólalmait, a nemzeti kontinuitást. Fáradhatatlan aktivitással képviseli az embert, aki e folyamatos átrendeződéssel teli életben mégsem a talajtalanság érzetét, a lehangoltságot, a dekadenciát hordozza, hanem az életben maradás technikájának puritán, humorban gazdag, mindent legyőző mitikus oldalát.

Felhasznált irodalom:

- Ács Norbert (2018): *Senki se menekül, Pajtikák! - Társadalmi, szexuális és transzcendens frusztrációk az európai kesztyűs vásári bábjátékban*. Doktori értekezés, témavezető: Nánay István, Budapest, SZFE.
- Balogh Géza (2005): A vásári és a művészi bábjátszás. In: *Magyar színháztörténet 1920-1949*. Szerk.: Gajdó Tamás, Bécsy Tamás, Székely György. Budapest, Magyar Könyvklub.
- Belitska-Scholtz Hedvig (1974): *Vásári és művészi bábjátszás Magyarországon 1945-ig*. Tihany, Tihanyi Múzeum.
- Kékesi Kun Árpád (2015): A vásári Bábjátszás hazai és nemzetközi helyzete. *Art Limes*. 2. sz. 55-67.
- Kemény Henrik: (2012): *Életem a bábjáték bölcsőtől a sírig. Egy vásári bábjátékos, komédiás önarcképe*. Lejegyezte: Láposi Terka, Debrecen, Korngut-Kemény Alapítvány.
- Láposi Terka (2005): Nyolcvan éves a vásári mutatványos bábjátszás nagy mestere, Kemény Henrik, *Néprajzi Látóhatár*, Debrecen. 1-2. sz.
- Láposi Terka: Kemény Henrik pályaképe.
<https://mmakademia.hu/alkoto/-/record/MMA51582> (Letöltve: 2020. 05. 24.)
- Nagy Viktória (2008): „Sose halunk meg”. Beszélgetés Pályi Jánossal. *Art Limes*. Báb-Tár VII. 5. sz.
- Székely György (1972): *Bábuk, árnyak*. Budapest, Népművelési Propaganda Iroda.
- Veres András (2008): Gondolatok az Elátkozott malom szövegéről. *Art Limes*. Báb-Tár VII. 5. sz.

6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Bibliográfia:

- Ács Norbert (2018): *Senki se menekül, Pajtikák! - Társadalmi, szexuális és transzcendens frusztrációk az európai kesztyűs vásári bábjátékban*. Doktori értekezés, témavezető: Nánay István, SZFE, 4-5.
- Balogh Géza (2009): Pillanatképek az európai bábjáték történetéből. *Art Lime*, Tatabánya, Báb-Tár VIII. 4.
- Balogh Géza (2010): *A bábjáték Magyarországon*, Vince Kiadó, Budapest
- Balogh Géza (2015): *Fejezetek a bábjáték történetéből*. Országos Színháztörténeti Múzeumi és Intézet, Budapest
- Belitska – Scholtz Hedvig (1974): *Vásári és művészi bábjátszás Magyarországon 1945-ig*, Tihany
- Dankó Imre (1980): Piaci és vásári viselkedésformák. *Népi Kultúra népi társadalom*, 11 – 12.
- Galántai Csaba (2012): *A Vitéz László Színházról a Nemzeti Bábszínházig*. Magyar Báb-
művészeti Antológia. Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet
- Híves László (1983) (szerk): *Hagyományaink a bábszínpadon*. Budapest, Múzsák Közművelődési Kiadó
- Jurkowski, Henryk (2014): Vásári bábok és bábhagyomány. (ford. Balogh Géza) In: *Art Limes*, Tatabánya, Báb-Tár, XVII. 2.
- Kékesi Kun Árpád (2014): A vásári bábjátszás hazai és nemzetközi helyzete. In: *Art Limes*-
Báb-Tár, Tatabánya, XVII. 2.
- Kemény Henrik - Láposi Terka (2012): *Életem a bábjáték bölcsőtől a sírig. Egy vásári bábjátékos, komédiás önarcképe*. Korngut-Kemény Alapítvány
- Láposi Terka (2005): Nyolcvan éves a vásári mutatványos bábjátszás nagy mestere, Kemény Henrik, *Néprajzi Látóhatár*, Debrecen. 1-2. sz.
- Láposi Terka (2008): „Trillalla – trallalla: Szervusztok, Pajtikák!” A vásári bábjáték műfaji sajátosságai, közelítések egy bábos szakszó terminológiai meghatározásához, *Art Limes*, Tatabánya, VI. 5.
- Láposi Terka (2008): A vásári mutatványosság újjáéledése, az örökítés új útjai a XXI. század

- elején Magyarországon, Néprajzi Látóhatár, Debrecen, 4.
- Láposi Terka (2011): Tradíció és modernitás a mai magyar bábművészetben - A nyelven túl, avagy a bábszínpadai „képek” jelenléte, Art Limes, Tatabánya, XII.1.
- Láposi Terka (2015): A Kemény Bábszínház képeskönyve. Korngut Kemény Henrik színházteremtése. Korngut – Kemény Alapítvány, Debrecen
- Magyar Színháztörténet 1920-1949. Szerk.: Bécsy Tamás és Székely György, Budapest, Magyar Könyvklub, 2005.
- Mészáros Emőke (1989): Kemény Henrik Bábszínháza a Népligeti Mutatványos téren. Magyar Színházi Intézet
- Mészáros Emőke (1994): Vitéz László és társai. A Kemény család bábszínháza. Magyar Iparművészet, 3.
- Mészáros Emőke (2000): Bábhagyományaink és az európai bábjátszás. In.: A bábjátszás Magyarországon. Szakmai konferencia és kiállítás a magyar millennium alkalmából. Bp., UNIMA Magyar Központja, 5.
- Pór Anna (1966): Az első írott magyar bábszínházművek és európai rokonaik. Filológiai Közlemény, 3-4.
- Székely György (1972): Bábuk, árnyak. Népművelési Propaganda Iroda, Budapest
- Szilágyi Dezső (1978): A bábjáték műfaji sajátosságai. In: Bábesztétikai szöveggyűjtemény, szerk.: Tabay Ede, Budapest, Népművelési Intézet Oktatási Osztály
- Szilágyi Dezső (2000): A bábjátszás Magyarországon, Szakmai konferencia és kiállítás a magyar millennium alkalmából – UNIMA Magyar Központja, Budapest
- Tarbay Ede (1995) (szerk.): Bábtörténeti kalandozások. Múzsák Közművelődési Kiadó, Budapest
- Tömöry Márta (1990) (szerk.): Ember és báb, Bábjátékos oktatás sorozat – Válogatta és szerkesztette: Múzsák, Budapest
- Tömöry Márta (2005): Bábos fenomen – a drámatörténetben és napjaink gyakorlatában. Doktori értekezés. Témavezető: Nánay István. SZFE
- Tömöry Márta (2012): Mikor a bábok még istenek voltak, Kráter Műhely, Pomáz
- Veres András (2008): Gondolatok az Elátkozott malom szövegéről. Art Limes, Tatabánya, Báb-Tár VII. 5. sz. 31.

DVD: Vitéz László I-II. Automata Multimédia Kft., Budapest

7. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: nincs

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Fotómelléklet

Vitéz László, a figura

Készült: 1979-ben

Készítette: ifjabb Kemény Henrik

A báb a Korngut-Kemény Alapítvány tulajdona

(Fotó: Surányi Gergő - Korngut-Kemény Alapítvány)

Típusa: kesztyűs báb (zsákbáb)

Mérete: teljes test (talptól fejsúcsig) - 65 cm

Anyaga: hársfa és textil (lenvászon, szövet, bútorvászón)

A báb részletes leírása:

Fej:

- (gyűszűtől fejsúcsig) 15 cm, anyaga hársfa, kézzel faragott és festett, restaurálásnak nincs nyoma; az orra hegye vékony bőrrel ragasztott, festett haj

- fejen csúcsos végű piros hurkolt kötésű textil sapka, mely öt pontban apró szeggel rögzített

Bábkezek és csizmák (2-2 db) hársfából, kézzel faragottak és festettek

Bábtörzs:

- az alapkesztyű bútorvászón, a stucnin piros lenvászón huzat

- felsőrésze piros, durva bútorszövet

- a lábak anyaga egyező a felsőrész piros szövetével

- a lábak feketére festett, hársfából faragott csizmákban végződnek

A Kemény Bábszínház

Budapest, 1930-as évek: a Népligetben, a Mutatványos téren állt a Kemény Bábszínház, ahol a Kemény család közönségét 1927-től az államosításig, 1953-ig szórakoztatta.
(fotó – archív, Korngut-Kemény Alapítvány)

Ifjabb Kemény Henrik 1959-ben a Vitéz László figurával

A bábót készítette: Korngut-Kemény Henrik 1926-ban (a figura a PIM-OSZMI tulajdona)
(Fotó – archív, Korngut-Kemény Alapítvány)

A Kemény Bábszínház Vitéz László játékaiknak legismertebb figurái Az elátkozott malom című vásári bábjáték díszleteiben

Vitéz László elmaradhatatlan palacsintasütőjéből három képviseli elnyűhetetlenségüket. A bábokat és a díszleteket a 20. század első három évtizedében készítette Korngut Kemény Henrik.

A Vitéz László és a Szürke ördög figuráját Kemény Henrik faragta.
(Fotó: Surányi Gergő - Korngut-Kemény Alapítvány)

A Kossuth díjas Kemény Henrik az általa készített Vitéz László figurákkal a Vojtina Bábszínházban

A baloldali figura 1931-ben készült (Kemény Henrik 6 évesen faragta)

A kezén tartott figurát 2005 januárjában, a 80. születésnapjára készítette ifjabb Kemény Henrik (Fotó: Horváth Kati – 2008. Korngut-Kemény Alapítvány)

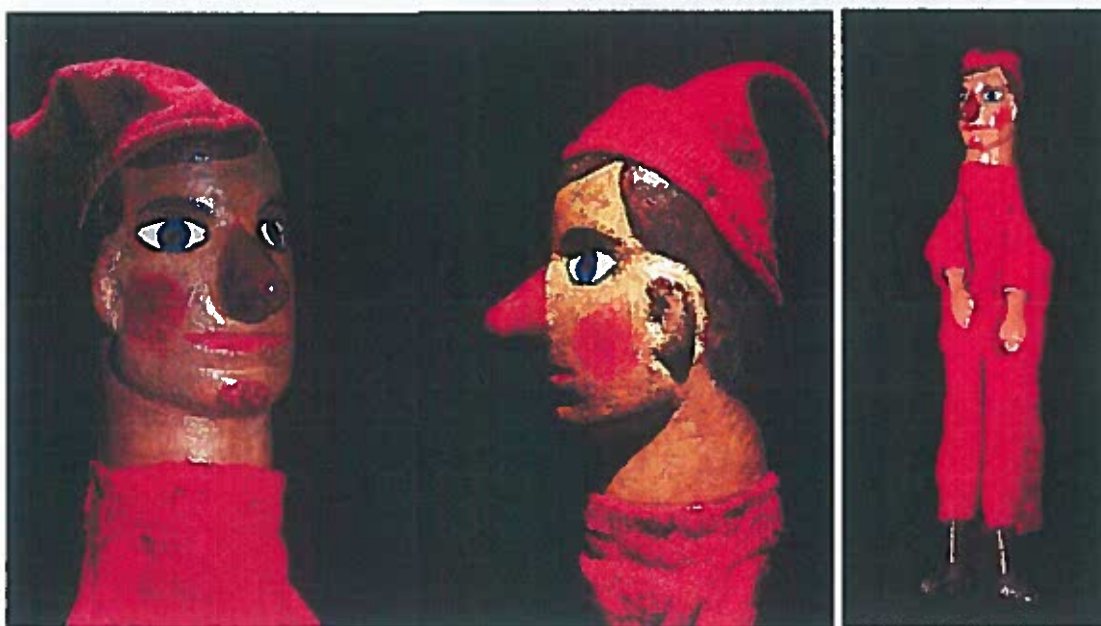
1. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
2. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

**Javaslat a
„VITÉZ LÁSZLÓ ÉS VITÉZ LÁSZLÓ-JÁTÉK”
Magyar Értéktárba történő felvételéhez**

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális- dokumentációja

Fotómelléklet

Vitéz László, a figura

Készült: 1979-ben

Készítette: ifjabb Kemény Henrik

A báb a Korngut-Kemény Alapítvány tulajdona

(Fotó: Surányi Gergő - Korngut-Kemény Alapítvány)

Típusa: kesztyűs báb (zsákbáb)

Mérete: teljes test (talptól fejsúcsig) - 65 cm

Anyaga: hársfa és textil (lenvászon, szövet, bútorvászón)

A báb részletes leírása:

Fej:

- (gyűszűtől fejsúcsig) 15 cm, anyaga hársfa, kézzel faragott és festett, restaurálásnak nincs nyoma;

az orra hegye vékony bőrrel ragasztott, festett haj

- fejen csúcsos végű piros hurkolt kötésű textil sapka, mely öt pontban apró szeggel rögzített

Bábkezek és csizmák (2-2 db) hársfából, kézzel faragottak és festettek

Bábtörzs:

- az alapkesztyű bútorvászón, a stucnin piros lenvászón huzat

- felsőrésze piros, durva bútorszövet

- a lábak anyaga egyező a felsőrész piros szövetével

- a lábak feketére festett, hársfából faragott csizmákban végződnek

A Kemény Bábszínház

Budapest, 1930-as évek: a Népligetben, a Mutatványos téren állt a Kemény Bábszínház, ahol a Kemény család közönségét 1927-től az államosításig, 1953-ig szórakoztatta.

(fotó – archív, Korngut-Kemény Alapítvány)

Ifjabb Kemény Henrik 1959-ben a Vitéz László figurával

A bábót készítette: Korngut-Kemény Henrik 1926-ban (a figura a PIM-OSZMI tulajdona)

(Fotó – archív, Korngut-Kemény Alapítvány)

A Kemény Bábszínház Vitéz László játékaiknak legismertebb figurái Az elátkozott malom című vásári bábjáték díszleteiben

Vitéz László elmaradhatatlan palacsintasütőjéből három képviseli elnyühetetlenségüket.

A bábokat és a díszleteket a 20. század első három évtizedében készítette Korngut Kemény Henrik.

A Vitéz László és a Szürke ördög figuráját Kemény Henrik faragta.
(Fotó: Surányi Gergő - Korngut-Kemény Alapítvány)

A Kossuth díjas Kemény Henrik az általa készített Vitéz László figurákkal a Vojtina Bábszínházban

A baloldali figura 1931-ben készült (Kemény Henrik 6 évesen faragta)

A kezén tartott figurát 2005 januárjában, a 80. születésnapjára készítette ifjabb Kemény Henrik

(Fotó: Horváth Kati – 2008. Korngut-Kemény Alapítvány)

1. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
2. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

**Javaslat a
„VITÉZ LÁSZLÓ ÉS VITÉZ LÁSZLÓ-JÁTÉK”
Magyar Értéktárba történő felvételéhez**

**HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZATOT
az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképének megjelentetéséhez**

Alulírott, mint a Korngut-Kemény Alapítvány képviselője, hozzájárulok, hogy a mellékletként csatolt fotókat az eljáró szervezet a javasolt érték Magyar Értéktárba történő felvételét követően felhasználja.

A fotók mindegyike a Korngut-Kemény Alapítvány tulajdonát képezik.

1. Vitéz László, a figura

Készült: 1979-ben

Készítette: ifjabb Kemény Henrik

A báb a Korngut-Kemény Alapítvány tulajdona

(Fotó: Surányi Gergő - Korngut-Kemény Alapítvány)

2. A Kemény Bábszínház

Budapest, 1930-as évek: a Népligetben, a Mutatványos téren állt a Kemény Bábszínház, ahol a Kemény család közönségét 1927-től az államosításig, 1953-ig szórakoztatta.

(fotó – archív, Korngut-Kemény Alapítvány)

3. Ifjabb Kemény Henrik 1959-ben a Vitéz László figurával

A bábót készítette: Korngut-Kemény Henrik 1926-ban (a figura a PIM-OSZMI tulajdona)

(Fotó – archív, Korngut-Kemény Alapítvány)

4. A Kemény Bábszínház Vitéz László játékainak legismertebb figurái Az elátkozott malom című vásári bábjáték díszleteiben

Vitéz László elmaradhatatlan palacsintasütőjéből három képviseli elnyűhetetlenségüket.

A bábokat és a díszleteket a 20. század első három évtizedében Korngut Kemény Henrik készítette.

A Vitéz László és a Szürke ördög figuráját Kemény Henrik faragta.

(Fotó: Surányi Gergő - Korngut-Kemény Alapítvány)

5. A Kossuth díjas Kemény Henrik az általa készített Vitéz László figurákkal a Vojtina Bábszínházban

A baloldali figura 1931-ben készült (ifjabb Kemény Henrik 6 évesen faragta)

A kezén tartott figurát 2005 januárjában, a 80. születésnapjára készítette ifjabb Kemény Henrik

(Fotó: Horváth Kati – 2008. Korngut-Kemény Alapítvány)

Debrecen, 2020. 07. 17.

Korngut-Kemény Alapítvány kuratóriumának elnöke

X.0540/2019

BUDAPEST BÁBSZÍNHÁZ NONPROFIT KFT.

H-1052 Budapest, Antrácssy út 69.
telefon: +36 1 322-5051
e-mail: titkarsag@budapestbabszinhaz.hu
budapestbabszinhaz.hu

Tisztelt Harmati Réka!

Úgy gondoljuk, hogy Kemény Henrik emlékének a fenntartása nemzeti érték. Amellett, hogy a vásári bábjáték tekintetében országos hírű, sőt világhírű művésszé vált, éveken keresztül tagja volt a Budapest Bábszínház elődjének, az Állami Bábszínháznak is. Tiszteletünk és megbecsülésünk jele, hogy színházunk három játszóhelyének egyike az ő nevét viseli. Mindezek alapján a Magyar Értéktárba való felvételét a Budapest Bábszínház társulata – de nem túlzás, ha azt mondom, hogy az egész magyar bábos szakma – messzemenően támogatja.

Budapest, 2019. 11. 13.

Szívélyes üdvözlettel:

Meczner János

igazgató

BUDAPEST
BÁBSZÍNHÁZ
Nonprofit Kft.

Harmati Réka

Feladó: László Szentirmai <szentirmai1950@gmail.com>
Küldve: 2019. november 13. 12:34
Címzett: Harmati Réka
Tárgy: Re: "Vitéz László és a Vitéz László játék" - Magyar Értéktárat célzó javaslattal kapcsolatos észrevételek
Mellékletek: ismertető Vit_László.doc

Kedves Harmati Réka!
Íme egy adat csomag:

Név: prof. emeritus Fekete György, tiszteletbeli elnök
Levelezési cím: MMA Titkársága, BUDAPEST, Postafiók 242. 1368
Telefonszám: 06-1-235 42 29
E-mail cím: fekete.gyorgy@mma.hu

Mellékletben megküldöm a Javaslát kiegészített változatát.

A You tube-on fellelhető mozgóképes anyag:
<https://www.youtube.com/watch?v=vWbbl7M2Yc>

Üdvözlettel:
Szentirmai László

Harmati Réka <reka.harmati@am.gov.hu> ezt írta (időpont: 2019. nov. 12.. K. 15:47):

Kedves Szentirmai László Úr!

A megküldött fotókat csatolom a benyújtott javaslat mellé. Várom további leveleit.

Üdvözlettel:

AGRÁRMINISZTERIUM

Harmati Réka
támogatáskezelési referens
Agrárminisztérium
Hungarikum Főosztály
H-1052 Budapest,